

դասակարգի ժամանակագրութիւնէն, չհանուած խաչատուր վարդապետի ընդօրինակած վարդան վրդ. ի Սաղմոսի Մեկնութիւնէն: Խաչատուր այդ գիրքն ընդօրինակած է 1622/ին (ՌՀԱ, իջ 1522, ինչպէս ստուած է էջ 37, նոյնպիսի սխալ մ'ալ էջ 40 ՌՀԳ — 1524, իմա 1624), բայց այս քաղուածներն եղած ըլլալու են Պաւլոսի ետքը: Գրիգոր Նսիւնյանցիին շատ լաւ ծանօթ աննաւորութիւն է. եւ այս քաղուածներն եղած են անոր ընդարձակ ծանօտագործութիւնէն, որ կը գտնուի այժմ Երուսաղէմի Մատենադարանին մէջ: Այդ աշխատութիւնն ժժ—ժէ գարերու պատմութեան համար անհրաժեշտ աղբիւր մ'է, եւ շատ բարձր է որ Աղանեանց ձեռք ձգող զայն եւ առ ի լոյս դիւանի հատորներէն միոյն մէջ: Գրիգոր Նսիւնյանցիյ մասին տես չափ. Ա.Ն. 1911, էջ 1 եւ յաջ. (Հ. Գ. Գաւլմբերանի «Յովհ. Խուլ» հատուածը):

Մեր վերջին խօսքն պիտի ըլլայ ցանկալ վատասակներ Հրատարակչին յարատեւ եռանդ եւ յաջողութիւն՝ շուտով ի լոյս հանելու «Գիւն», ի յաջորդ հատորներն ալ:

Հ. Ն. ԱՅՈՒԾՄԱՆ

ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՍՅԱՅ Ս. ՆԱԽԵՂՈՅՈՅ: Գ. — Գրաստ: Բազմամասն լծակամար (Ի.Վ. Գիւն 70 կողմ):

Ժամանակը շատ բան կը փոխէ: Յասնեակ տարիէ քիչ մ'աւելի յառաջ երբ Պր. Նիմանյան Ս. Պատարագի երգացողութիւնը կը հրատարակէր հայկական եղանակներու հոգին ստուար մեծամասնութեան մը կողմանէ ընդունած կը համարուէր եւրոպական ձայնագրութեամբ: Այսօր սակայն այսպէս չէ. Պր. Նիմանյան եւ ազգային ուրիշ քաջ երգչախումբներ ժողովրդական եղանակները նստալի դնելով հայկական եղանակներուն զեղարուեստական արժէք կու տան: Հարականները կանոնաւորելու եւ տիրացուներուն քմախիս դարձնանքը կարճելու համար միակ միջոցն է եւրոպական նստանքը:

Այս վախճաններու կը ծառայէ առաջիկայ Գ. Կատարակուող մէջ ձայնագրուած է քառամայն խառն խմբի համար՝ Որ. 1 Նայեաց ի Ռուս. 2 Յովնու եւ Նուրբ օրհնութիւն, Որ. 3 Ուրբի Մուրբ Եփեսոյ, Որ. 4 Մուրբ Արարած, Գործը, Աւետարան, Որ. 5 ա եւ ծ ՈՒ Երեւելի տիեզեան, Որ. 6 Աւելի Որբի:

Գործնայ պարտաւորութեանը հրատարակուած են եւրոպական երկտող նստագրութեամբ եւ

յարմարութիւն ունին թէ երգեցող առանձին խմբամասերու համար եւ թէ դաշնակի ընկերակցութեան:

Գործնական փորձերն միայն կրնան պահել բրտնաբան շնորհակցին արդիւնաւոր վստահը:

Հ. Վ. ԲՈՒՆԻՍԻՆԻԱՆ

ԱՅԻՆ Ի ԱՅԻՐ

1. Դարձեալ Ստեփանոս Վանականի Յիշատակարանին գրութեան թուականը: Վերջ (Հատ. Ամ. 1913, էջ 497—499) առթիւ Գր. Յէր-Պողոսեանի նոր հրատարակութեան խոսեցանք Ստեփ. Վանականի Յիշատակարանին վրայ (Կենսագրութիւն Մաշտոց կաթողիկոսի, 898—† 899 Հոկտ. 13^ի): Այն սեղ մոռցած էինք յիշել որ Յիշատակարան նորագոյն տպագրութիւն մ'ալ ունի Գիւն ա. ք. Աղանեանցի Գիւնին մէջ (Հար. Ժ. էջ 504—508) հանուած Մարգարէի Մար-Մաշտոցն: Աշխարհի թուականը Մարգարէանեան օրինակին մէջ է՝ 84 (6060), որ բաւական կը մօտենայ մեր առաջարկած ընթերցուածին՝ 84: Ներուի ինչ կրկին քննութեան նիւթ ընել Յիշատակարանին գրութեան թուականը. վասն զի յիշեալ տեղն անուշադիր ըլլալով կարեւոր կէտի մը, ամբողջ Տաշիւն սխալ արգիւնք մը տուած էր:

Ստեփանոս երեք տեսակ թուական կը գործածէր.

1. Աշխարհի թուականը՝ 84 (ըստ մեր ուղագրութեան).

2. Հռոմի շինութեան թուականը՝ Ռժ:

3. Հայոց թուական՝ ՅԻԻ:

Հռոմի շինութեան թուականը կը սկսի 21 Ապր. 753 (ն. ք.): որ իւր 1000ամեայ շրջանն բոլորելով Փիլիպպոս Արաբացւոյ օրով՝ 2471 (Յ. ք.), կրկին սկսաւ իւր ընթացքը: Ուստի Ստեփանոսի ակնարկած թուականը՝ 646 կը համապատասխանէ փրկչական 893 Ապր. 21 — 894 Ապր. 20ին:

1 Այսպէս ըստ սովորական հաշիւի. 1912 Յունիս Գառնի, Յոգրայ թուականի վրայ վատարկներու մէջ կարգի ապականչիր. ՅՈՒ ԹՊԻՆ ՓՈՒՆԵՍԻՆ ԵՐ ՄԱՇՏՈՑ (ՈՒ): Եթէ իմացողիս կը փրսքերի տրամադրութեան, կը կարօտի քննութեան Մաշտոցի մահուան ճշգրիտ թուականը: